

КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ПРЕДАЊА О МАРКУ КРАЉЕВИЋУ

Предања су посебна врста народне (усмене) прозе у којој су сачувана веровања наших предака о природи, људима и догађајима у прошлости.

Предања сведоче о начину народног памћења и креативности народног стваралаштва

Деле се на три врсте (погледај нашу поделу народне књижевности), а о Марку Краљевићу говоре културно-историјска предања.

У читанкама се налазе одломци из културно-историјских предања о Марку која је забележио Вук Стефановић Караџић.

Културно-историјска предања говоре о јунацима, догађајима и настанку имена места или географских појмова.

Културно-историјска предања изазивају дивљење према описаном јунаку, истичу значај неког краја или неког догађаја, објашњавају како су нека места добила име итд.

Вук каже да није било Србина који није знао за Марка Краљевића. Маркова епска биографија пуна је фантастичних мотива – један од њих је и Шарац, шарени, виловити коњ који с Марком пије вино, говори, предосећа смрт свог господара. Вук каже да се у народу приповедало како је Марко Шарца добио од виле, а такође се веровало да је од вила добио своју надљудску снагу, да су му виле посестриме, али и да га је вила родила. Други су, каже Вук, приповедали да је Марко купио Шарца док је био још мало губаво ждребе, излечио га, научио га да пије вино и кренуо са њим у бројне авантуре.

Вук бележи и четири различита предања о Марковој смрти. Треће и четврто предање повезује мотив пећине у коју се Марко склонио од света у коме више не вреде јунаштво, витештво, храброст, јер „најгора рђа може убити најбољег јунака“. Марко у тим предањима и није умро, него спава да би се једном пробудио и вратио у свет. Мотив буђења из вишевековног сна показује да је српски народ прижељкивао повратак Краљевића Марка јер је кроз историју имао мало таквих заштитника какав је у епској поезији био Марко.

Од низа културно-историјских предања састављена је епска биографија Марка Краљевића. Она се разликује од историјске биографије овог јунака, а описује Марково натприродно рођење, стицање снаге и коња Шарца, подвиге, триста година дуг живот и смрт која је само привремени, дубоки сан.

Обавезно прочитајте одломке који су вам дати у читанкама и препишите све што је у обојеним пољима . Обратите пажњу на питања за анализу дата у одељку РАД НА ТЕКСТУ у читанкама и размислите како бисте одговорили на њих. Фотографије преписане лекције није потребно слати на мејл.

